

Vreme: 20.09.2026 09:00

Medij: ba.bloombergadria.com

Link: <https://ba.bloombergadria.com/tehnologija/digitalizacija/113033/poduzetnistvo-na-zapadu-dozivljava->

Autori: Adrian Wooldridge/Bloomberg

Teme: E-commerce

Naslov: Poduzetništvo na Zapadu doživljava procvat, ali trend je krhak

6335

Iako umjetna inteligencija pokreće novi val poduzetništva na Zapadu, njegov dugoročni opstanak ovisit će o reakciji vlada i velikih tvrtki.

text size

Poduzetnici su junaci kapitalizma. Oni stvaraju nešto iz ničega - proizvode ondje gdje ih nije bilo, stvaraju radna mjesta gdje je vladala nezaposlenost - te u tom procesu jačaju produktivnu snagu gospodarstva. Ništa ne potiče otvaranje radnih mjesta i inovacije poput uspješnoga startupa.

Najdepresivnije obilježje novije povijesti kapitalizma bio je pad poduzetničkog duha. To je vrijedilo čak i za SAD, a kamo li ne za sklerotičnu Europu. Udio američkih tvrtki mlađih od pet godina pao je s 38 posto u 1982. na 29 posto u 2018. I iako su te godine svjedočile rođenju kompanija poput Googlea i Facebooka, ti su se startupi brzo preobrazili u gigante koji drobe konkurenciju, danas poznate kao Alphabet Inc. i Meta Platforms. Suprotno intuitivnom zaključku, doba razvikanih "jednoroga" u cjelini je bilo i doba poduzetničke tromosti.

Dolazi li poduzetničkoj zimi napokon kraj? Najnoviji podaci prilično su upečatljivi. SAD bilježi rekordne brojeve zahtjeva za osnivanje poduzeća - 531.000 u lipnju, prema podacima Ureda za popis stanovništva (Census Bureau), što je porast od 81 posto u odnosu na prosječan mjesec u 2019. U Njemačkoj je u prvoj polovici 2026. osnovano rekordnih 3052 startupa, odnosno 88 posto više nego u istom razdoblju prošle godine. Južna Europa pritom zasjenjuje Sjever - Malta, Grčka i Portugal stvaraju najviše novih tvrtki.

Skeptici su u početku strahovali da je ovaj bum tek posljedica pandemije bolesti covid-19. No čini se da trend ubrzava, umjesto da posustaje. Sada ističu dva druga prigovora: da današnje poduzetnike pokreće očaj, a ne entuzijazam - jer ne mogu pronaći posao u redovitom gospodarstvu - te da stvaraju rutinske poslove umjesto startupa s visokim rastom.

U tim prigovorima ima istine - znatan broj novih poduzetnika čine samostalni operateri ("solopoduzetnici") koji pružaju uobičajene usluge - ali ne dovoljno da bi nam pokvarili dojam. Najveći pokretač ove revolucije nisu potreba ili životni stil, već umjetna inteligencija (AI): AI kao poslovni alat, koji solopoduzetnicima omogućuje izgradnju tvrtki za koje su nekada bili potrebni čitavi timovi, te AI ako poslovna prilika, koja stvara potražnju za novim proizvodima i uslugama. U SAD-u je istraživanje platforme za obračun plaća Gusto pokazalo da se udio osnivača koji su se koristili AI-jem za pokretanje posla udvostručio na 60 posto u razdoblju od 2023. do 2025. U Njemačkoj, prema izračunima Deutsche Banka, jedan od tri startupa ima fokus na AI-ju, u usporedbi s jednim od četiri u 2025.

AI sa sobom donosi val poslovnih inovacija. Solopoduzetnici stvaraju nove vrste tvrtki koje mogu obavljati raznovrsne zadatke nekada rezervirane za velike korporacije: koriste se chatbotovima za registraciju tvrtki kod lokalnih vlasti, izradu poslovnih planova i marketing prema klijentima (često na više jezika), a putem AI agenata obavljaju repetitivne administrativne poslove i analiziraju prodajne podatke.

Solopoduzetnici također dopiru do publike koja im je nekada bila nedostupna, bilo zato što su bili premali ili predaleko. Podaci Shopifyja, pružatelja alata za e-trgovinu, ukazuju na dvije zanimljive činjenice:

Vreme: 20.09.2026 09:00

Medij: ba.bloombergadria.com

Link: <https://ba.bloombergadria.com/tehnologija/digitalizacija/113033/poduzetnistvo-na-zapadu-dozivljava->

Autori: Adrian Wooldridge/Bloomberg

Teme: E-commerce

Naslov: Poduzetništvo na Zapadu doživljava procvat, ali trend je krhak

polovicu prodaje ostvarene putem njihovih proizvoda čine nišni proizvodi izvan 100 najpopularnijih kategorija, a ruralni trgovci rastu brže od urbanih u SAD-u, Kanadi, Ujedinjenom Kraljevstvu, Njemačkoj, Francuskoj, Italiji, Španjolskoj, Australiji i Japanu. Sanjari iz malih sredina više ne moraju napuštati dom kako bi stekli globalnu bazu kupaca.

Poduzetnički uzlet ne obuhvaća samo solopoduzetnike, već i velike scale-up tvrtke. Američka financijska tržišta upravo su realizirala jedan divovski IPO, onaj tvrtke SpaceX, a pripremaju se za još dva - Anthropic i OpenAI. Tvrtke rizičnoga kapitala ulažu golemu sredstva u nove trendove. Britanija je žarište sjajnih AI ideja: u travnju je bivši zaposlenik Google DeepMinda prikupio 1,1 milijardu dolara za svoj londonski startup Ineffable Intelligence. Njemački startup Isar Aerospace nedavno je lansirao satelite iz svemirske luke Andoya u Norveškoj.

Postoje razlozi za oprez prema dugotrajnosti ovoga poduzetničkog oporavka. Velike kompanije mogu iskoristiti AI za jačanje prepreka za ulazak na tržište umjesto za njihovo smanjenje, zahvaljujući sposobnosti spajanja superiornih IT resursa s upravljačkom izvrsnošću. JPMorgan Chase & Co troši 18 milijardi dolara godišnje na IT. Startupi pojedinaca mogu propasti dok preopterećeni poduzetnici rade do granica iscrpljenosti. Mogli bismo svjedočiti reprizi onoga što se događalo krajem 1970-ih i 1990-ih: kratkim valovima stvaranja novih tvrtki nakon kojih je uslijedilo dugo razdoblje konsolidacije.

Ipak, revolucija umjetne inteligencije u razvoju pruža rijetku priliku tvorcima politika usmjerenima na stvaranje inkluzivnoga rasta i tvrtkama koje žele ponovno vratiti legitimitet kapitalizmu. Trumpova administracija ponosi se poticanjem stvaranja novih tvrtki, donošenjem poreznih olakšica za mala poduzeća, osiguravanjem 100 milijardi dolara u kapitalnim zajmovima te, prema izvješćima, smanjenjem troškova usklađivanja za 110 milijardi dolara. Tvorci politika u EU-u već dugo govore o uklanjanju unutarnjih prepreka trgovini i stvaranju jedinstvenoga europskog tržišta kapitala. Nastave li oklijevati u trenutku revolucionarnih gospodarskih promjena, samo će ubrzati već i onako strmoglavi pad svoga kontinenta.

No kako bi AI revolucija ispunila svoj puni potencijal, tvorci politika moraju pokazati više mašte. Velike tvrtke moraju shvatiti da im AI pruža priliku da radnike na prvoj liniji oslobode zamornih zadataka umjesto da ih još strože nadziru - da im daju priliku za stvaranje novih ideja umjesto prisiljavanja na puko ispunjavanje obrazaca. Vlade moraju shvatiti da potpora poduzetništvu znači više od samoga povećanja broja malih tvrtki. Ona podrazumijeva stvaranje poduzetničkoga društva u kojemu organizacije svih veličina - jednako velike i male, u javnom i u privatnom sektoru - imaju slobodu i sredstva za rješavanje gorućih problema. Zapadne vlade imaju rijetku priliku učvrstiti i proširiti novonastalu poduzetničku revoluciju. U uvjetima stagnacije produktivnosti i gubitka sjaja kapitalizma u očima javnosti, tu priliku ne smiju potratiti.

Vreme: 21.09.2026 06:11

Medij: volimtuzlu.ba

Link: <https://www.volimtuzlu.ba/index.php/privreda/novosti/24267-nova-banka-svakog-utorka-toci-do-vrha>

Autori: Super User

Teme: MasterCard (Master)

Naslov: Nova Banka: Svakog utorka toči do vrha!!!

1898

Svakog utorka toči do vrha

Koristi Super Nova Mastercard kartice Nove banke na Hifa, Hifa Petrol i Hifa-Oil benzinskim pumpama i ostvari **popust od 0,20 KM po litru goriva.**

Akcija traje od 16.6. do 18.8.2026. godine
Saznaj više na www.novabanka.com

Tuzla

- Super Nova Mastercard kartice Nove banke - Akcija od 16. juna do 18. avgusta 2026. godine - Nova banka i Mastercard pripremili su posebnu pogodnost za korisnike Super Nova Mastercard debitnih i kreditnih kartica. Tokom promotivnog perioda, korisnici kartica mogu ostvariti popust od 0,20 KM po litru goriva na HIFA PETROL d.o.o. Sarajevo, HIFA-OIL d.o.o. Tešanj i HIFA d.o.o. Tešanj benzinskim pumpama širom Bosne i Hercegovine. Promocija se realizuje svakog utorka, od 16. juna do 18. avgusta 2026. godine, odnosno do iskorištenja predviđenog promotivnog budžeta. Za ostvarivanje pogodnosti dovoljno je da korisnici natoče gorivo na jednoj od benzinskih pumpi obuhvaćenih promocijom i račun plate Super Nova Mastercard debitnom ili kreditnom karticom Nove banke. Popust od 0,20 KM po litru obračunava se automatski prilikom plaćanja. Promocija je namijenjena fizičkim licima, korisnicima Super Nova Mastercard debitnih i kreditnih kartica Nove banke, a odnosi se isključivo na kupovinu goriva. Kupovina drugih artikala nije obuhvaćena ovom pogodnošću. "Troškovi goriva su dio svakodnevice gotovo svakog vozača i zato nam je važno da pogodnosti koje kreiramo budu konkretne, jednostavne i odmah vidljive. Ovom promocijom naši korisnici uštedu ostvaruju odmah, prilikom plaćanja na benzinskoj pumpi. Vjerujemo da upravo takve male, ali stvarne pogodnosti prave razliku u svakodnevnom životu i potvrđuju da kartica može biti mnogo više od sredstva plaćanja, partner koji donosi dodatnu vrijednost prilikom kupovine", izjavio je Stefan Pajić, rukovodilac marketinga i korporativnih komunikacija Nove banke. Na ovaj način Nova banka svojim klijentima omogućava dodatne uštede u svakodnevnim troškovima, pružajući pogodnosti koje njihovo bankarsko iskustvo čine još jednostavnijim i isplativijim. Više informacija o promociji i njenim uslovima dostupno je na internet stranici www.novabanka.com.

